בס"ד

ברקאי

בית מדרש רבני קהילות ארץ ישראל

רבנים לשרות הקהילה

תורת חיים

הרב הראשי הרב ישראל מאיר לאו שליט"א, נשיא ברקאי

ספר בראשית עוסק בבריאת העולם, ובהופעת האבות אברהם יצחק ויעקב, כאשר מבחיר האבות, יעקב, נוצר עם ישראל לי"ב שבטיו.

אחד האירועים המכוננים בספר בראשית וביצירת עם ישראל הוא סיפורם המופלא של התאומים יעקב ועשו. תכונותיהם מתוארות מתחילת ברייתם, "ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים".

אם נתבונן במסר העולה מתוך הסיפור נוכל ללמוד מכך על אופיו של עם ישראל לדורות.

התורה מספרת לנו "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב". כל קורא עומד משתומם: במה נחלקו יצחק ורבקה אבות האומה, ומה ראה יצחק להעדיף את עשו?

ניתן להסביר את הדברים על דרך הדרש; ידועים דברי הרמב"ם בהלכות דעות (פ"ו ה"א) "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, נוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך כדי שלא ילמוד ממעשיהם". לאור קביעה זו, ניתן לייחס את התנהגותם השונה של יצחק ורבקה לבניהם, על רקע ההבדלים ביניהם. גם יצחק וגם

הרב לאו שליט"א עם מייסדי ברקאי וראשי בית המדרש הרב שלמה סובול (מימין) והרב דוד פיין (משמאל)

רבקה מבינים את העיקרון של "תורה עם דרך ארץ", והצורך לשלב עבודת ה' עם עשייה לצרכי פרנסה. במה דברים אמורים, כאשר אין סתירה בין תורה לדרך ארץ: כאשר הרחוב

(המשך בעמוד האחרון)

ברקאי - למה?

הרב דוד פיין והרב שלמה סובול, ראשי בית מדרש ברקאי

'ברקאי' - '**ב**ית **מ**דרש **ר**בני **ק**הילות **א**רץ **י**שראל' הוקם בשנת תשע"ג (2012) במטרה להכשיר רבני קהילות במדינת ישראל, ולסייע להם להפוך לרבנים מקצועיים כהכנה לעבודת הקודש בה הם עוסקים.

בית המדרש מושתת על האמונה שרבני קהילות יכולים לחולל שינוי אמיתי ביחס ובקשר של אזרחי מדינת ישראל למסורת היהודית. רבני קהילות אשר מתגוררים במקום בו הם מכהנים כרבנים, ומלווים את התושבים בכל מהלך חייהם, מהווים מפתח לחיבור והנגשת התורה והזהות היהודית לעם ישראל כולו; הן לשומרי מצוות והן לתושבים שאינם מגיעים לבית הכנסת באופן קבוע.

רב שנמצא עם משפחה ברגעים משמעותיים בחייה, בשמחות כמו לידה, בר מצווה וחתונה, ובשעות קשות של מחלה ואובדן, יוכל ליצור קשר משמעותי ומתמשך עם המשפחה אם יהיו לו כלים מקצועיים לליווי נכון של המשפחה.

על מנת שרבני הקהילה אותם אנו מכשירים יזכו להכשרה משמעותית ומקיפה, יצרנו תכנית דו-שנתית, שבה הרבנים לומדים למעלה מ-500 שעות. התכנית כוללת

(המשך בעמוד הבא)

"עשה לך רב"?

יש דבר כזה?

היכן מוצאים רב מתאים לעולם כה מורכב בו אנו חיים?

כזה שיכול לדבר עם יהודים מכל הסוגים ובכל הגילאים?

בית המדרש ברקאי מזמין אתכם ליצור קשר כדי למצוא רב לקהילתכם.

ברקאי הינו בית מדרש לרבנות קהילתית, המכשיר רבנים בעלי סמיכה נבחרים. הרבנים לומדים לימודים אינטנסיביים במשך שנתיים הן בנושאי הלכה והן בגיבוש "ארגז כלים" הכולל לימודי פסיכולוגיה, רפואה, יישוב קונפליקטים ועוד.

בית המדרש ברקאי ישתתף בהוצאות העסקת הרב עבור קהילות חדשות שיעסיקו רב מרבני ברקאי.

היעד שלנו - להעמיד דור של רבנים שהינם גם מנהיגי קהילה.

ברקאי - למה? (המשך מעמ' 1)

קורסים בתחומים מגוונים של הלכה למעשה, הרצאות על תחומים שקשורים להלכה לאור המציאות המשתנה (כגון רפואה והלכה, כשרות ושבת בעידן טכנולוגי, מצוות התלויות בארץ ועוד), ועיסוק בתחומים נוספים הקשורים לתפקידו של הרב (כגון פסיכולוגיה, גישור, ליווי משפחה בעת משבר, תורת הנאום ועוד).

על מנת לכוון את התכנית למטרה, ערכנו בדיקה מקיפה של הצרכים המשתנים של קהילות מגוונות, תוך התייעצות עם רבנים ומומחים, ובחרנו במיטב המרצים בכל תחום. התכנית כוללת לימודים פרונטליים, סדנאות, ימי עיון, וסיורים.

מתוך למעלה מ-100 מועמדים נבחרו כ-20 רבנים מכל רחבי הארץ (החל מנהריה שבצפון ועד דימונה שבדרום), מאוכלוסיות שונות בתוך הציונות הדתית. חלק מהרבנים שהוכשרו על ידינו כבר החלו לכהן בפועל כרבני קהילות, וליתר אנחנו עדיין מחפשים קהילה מתאימה.

ברוך ה', אנו זוכים ליהנות מפרי עמלנו, ולשמוע מידי שבוע בשבוע מהרבנים המשתתפים בתכנית, כיצד הלימודים וההתנסות המעשית באים לידי ביטוי בעבודתם בתחום. המשוב החיובי מגיע לא רק מצד הרבנים, אלא גם מתוך הקהילות עצמן, שמתארות תהליך של התמקצעות ושדרוג בעבודה הרבנית בעקבות הלימודים בתכנית ברקאי.

אנו תפילה לריבונו של עולם שבית המדרש ברקאי ימלא את תפקידו להכשרת רבני קהילות ראויים לעם ישראל, ונצליח להפוך את ההכשרה המבורכת לנורמה לכל רבני הקהילה.

בשם ה' נעשה ונצליח להביא ברכה לעם ישראל!

סיפורם של הרב שחר ואבישג בוצחק

שחר, 30, התגורר בעבר עם אשתו אבישג בשדרות, ולימד בישיבת ההסדר בעיר. לפני שמונה שנים, בהתנתקות מגוש קטיף הסמוכה, שבמהלכה נעקרו 20 אלף יהודים מבתיהם, היו שחר ואבישג מוטרדים מאוד מחוסר הלכידות בחברה הישראלית. שחר אומר, "הרגשנו שאנחנו חייבים לעשות משהו כדי לשפר בדרך כלשהי את היחסים בין דתיים וחילוניים בישראל. הפער נראה כה עמוק, והחלטנו שצריך לעשות 'תיקון' כלשהו... למרות שמאד אהבנו את הקהילה הישיבתית החמה שלנו, התחלנו לחשוב שהגיע הזמן להושיט יד לאחרים". אבישג מוסיפה, "רצינו לשבור את התוויות שנותנים לאנשים, ואפילו לשוחח עם אנשים שאומרים שהם שונאים אותנו ואת כל מי שדומה לנו".

שחר ואבישג חיפשו ומצאו קהילה חילונית קטנה בעין הבשור שבנגב. הם הרגישו ששם יוכלו לתרום, ולפני כחמש שנים עברו להתגורר במושב. שחר מספר, "בהתחלה חלק מהתושבים התנגדו לכך שנתגורר במושב, בגלל שאנחנו דתיים, אבל רבים מהם שינו את דעתם לאור הקשרים החמים שבנינו עם אנשי היישוב". בעבודה משותפת הפיחו בני הזוג (עם שלושה ילדים) חיים חדשים בבית הכנסת השומם של עין הבשור, והפכו אותו למרכז תרבותי של לימוד תורה, אירועי תרבות יהודיים ותפילות בשבת. הם מארגנים יחד אירועים קהילתיים רבים ומגוונים. שחר, שעדיין מלמד בישיבת ההסדר בשדרות במהלך היום, מעביר כמעט בכל ערב שיעורי תורה במושב, ואבישג, בעלת תואר שני בתנ"ך ומורה בתיכון בבאר שבע, מלמדת שיעורי ערב לנשים. אבישג מספרת שלעיתים קרובות הנשים מתייעצות איתה בנוגע למגוון רחב של נושאים אישיים ואף סוגיות דתיות.

שחר מסביר את הקבלה של הקהילה: "אנשים יודעים שאני רב, ושאשתי משכילה מאוד, ולכן הם פונים אלינו לעזרה בכל מיני תחומים - בר מצוות וחתונות, אך גם בעיות בנישואין, וכן לוויות ונוער במצוקה... לפעמים זה קשה, ואנחנו לא תמיד בטוחים איך לעזור בצורה הטובה ביותר, אבל כאן ברקאי נכנס לתמונה. אין לנו הכשרה מקצועית; אנחנו פשוט עברנו לכאן כי הרגשנו שיש כאן צורך. בברקאי מעניקים לנו כעת כישורים מעשיים להם אנו זקוקים על מנת לסייע לאנשים, לנהל מערכת של 'עזרה ראשונה רוחנית', ולדעת כיצד להתמודד עם הסוגיות הקשות באמת. השאלה היחידה שלי היא מדוע אף אחד לא הקים תוכנית כמו ברקאי לפני מאה או מאתיים שנה."

ח"כ לשעבר עתניאל שנלר מרצה לרבני ברקאי בנושא השתלת אברים, במכון שלזינגר לרפואה והלכה

קורס בלימודי קהילה עם הסוציולוג פרופ' שי בן יוסף

מנהל בית הספר לדיבור מול קהל ואלוף הארץ ברטוריקה, גיא יריב, מנתח עם רבני ברקאי הקלטות של דרשותיהם

סיור הלכתי עם הרב אליהו חדד, מומחה ארצי לעירובין

רב העיר מודיעין הרב אליהו אלחרר מדריך סיור בהלכות בניית מקוואות

סמינר לרבניות ברקאי

סיפורם של הרב אלעד ולבנת ממן

הרב אלעד ממן ואשתו לבנת אינם מקריית גת במקור, ולמרות זאת בחרו בני הזוג לגדל את שלושת ילדיהם הקטנים בעיירת הפיתוח, המונה כ-50 אלף תושבים. מה הסיבה לכך?

משפחת ממן משתייכת לגרעין תורני. הגרעין מחויב לחיזוק היהדות בקריית גת, וחברי הגרעין תורמים לתושבי העיר בתחומי החינוך, הרווחה והקהילה. לבנת מלמדת מתמטיקה ויהדות בבית ספר יסודי מקומי, ועובדת בהתנדבות כמנהלת חשבונות עבור ארגון ללא מטרות רווח. הרב אלעד מלמד תורה בישיבת ההסדר של קריית גת, ומשמש כרב בית הכנסת 'זכר לאברהם'. במסגרת תפקידו כרב בית הכנסת מעביר הרב אלעד דרשות בשבת ושיעורים בימות השבוע, ומייעץ לחברי הקהילה בנושאים שונים. במסגרת הגרעין התורני מסייעים בני הזוג בהפעלת מגוון פעילויות בקהילה, ארגוני צדקה, ומרכז המעניק ייעוץ וסיוע בסוגיות רפואיות-הלכתיות.

"המטרה שלנו היא ליצור קהילה תורנית שבה אנשים פועלים יחד כדי להעשיר את חייהם האישיים ואת חיי הקהילה", מסביר הרב אלעד. "אנו משתפים את התושבים במקורות ההשראה שלנו – היופי של התורה ואהבת ישראל. כאשר שמענו על בית מדרש ברקאי, נרשמנו בהתלהבות לתוכנית מכיוון שהיא מעניקה לנו מגוון כלים חשובים שמסייעים לנו להדריך את הקהילה שלנו בכל התחומים – החל ממיומנויות דיבור בפני קהל ועד להתמודדות עם סכסוכים כספיים".

לבנת מוסיפה, "הנשים נפגשות אחת לששה שבועות. אני אוהבת את המפגשים; אני פוגשת שם נשים עם הרבה ניסיון וחכמה, ולומדת דברים שיעזרו לי למלא את התפקיד המאתגר של אשת הרב".

הרב אלעד ולבנת מציינים לשבח את תרומתה וחשיבותה של התכנית: "התכנית מושקעת בצורה יוצאת דופן. ההשקעה ניכרת בכל פרט ופרט בתכנית, החל מהצדדים הגשמיים הכוללים כיבוד ואוכל חם, וכלה בעיקר: תכנית לימודים ייחודית ומגוונת מאוד עם מרצים ברמה הגבוהה ביותר, והתעניינות כנה של ראשי התכנית בהתקדמות שלנו ורצונם לתרום עוד. זה מדהים! והכל נעשה 'לשם שמיים' - למען עם ישראל!"

יום עיון בנושא טכנולוגיה והלכה במכון צומת, בהדרכת ראש המכון הרב ישראל רוזן

רבני ברקאי

רואה את עצמך כרב קהילה?

יודע לפסוק הלכה בנושאים מתחדשים?

יכול לתרגם את שפת הישיבה לשפה המדוברת?

רוצה לעשות שינוי בחברה הישראלית?

אם הנך בעל הסמכה מהרבנות הראשית לישראל ומכהן או רוצה לכהן כרב קהילה, אנו מזמינים אותך להגיש מועמדות להצטרף לתוכנית ייחודית להכשרת רבני קהילות של "ברקאי".

תוכנית הלימודים כוללת לימוד והתנסות בנושאים מעשיים לקראת רבנות קהילתית, כגון: **פסיקת הלכה בנושאים מתחדשים, תמיכה רוחנית במעגל החיים, גישור, תורת הנאום, מנהיגות קהילתית** ועוד. בתוכנית ילמדו מיטב המומחים בתחומים אלו.

מחזור ב' מתחיל בתשע"ה. הלימודים יתקיימו בעיר מודיעין למשך שנתיים, יום בשבוע, החל משעות הצהריים, והעמיתים בתוכנית יקבלו מלגה מכובדת.

מועמדים מתאימים אנא שלחו קורות חיים ל-office@israelrabbis.org

תורת חיים (המשך מעמ' 1)

הוא יהודי; כאשר הסוחרים ובעלי המלאכה הינם יראי שמים ואנשי אמונים; כאשר "נשאת ונתת באמונה" משלים ומשתלב עם "קביעת עיתים לתורה", והעיסוק ביישובו של עולם אינו מפריע לעסוק בדברי תורה. זהו כמובן המצב הרצוי ביותר.

אולם כאשר ה"רחוב" פרוץ, תרבויות זרות ורוחות פרצים מעכירות את האווירה ופוגעות באורחות המוסר היהודי. כאשר הנער שטרם עוצבה אישיותו יעסוק במלאכה או במסחר בין אנשים ששפתם אינה נקיה, השקפת עולמם איננה תורנית ואורחות חייהם נוגדות את "הישר והטוב בעיני ה'", אזי הלינה היא באוהלה של תורה בלבד, ויש הכרח לקיים את דרשת חז"ל (בבא בתרא ז) "אני חומה – זו תורה". בתקופה כזו ובחברה כזו אין לנו שיור רק התורה הזאת. ר' מאיר אומר שילמד אדם את בנו אומנות, כאשר תורה ודרך ארץ עולות בקנה אחד, וזהו המצב הרצוי; ר' נהוראי אומר שכאשר קיימת סתירה בין עולם המעשה להשקפת היהדות – לא ילמד את בנו אלא תורה. זהו המצב המצוי, ואלו ואלו דברי אלקים חיים.

השתא אתי שפיר, יצחק אבינו חי כל ימיו במסגרת של תורה ומצוות, כי הוא נולד לתוך ביתם של אברהם ושרה. יצחק נעקד על גבי המזבח והיה עולה תמימה. כל סביבתו הקרובה היתה מורכבת מאנשים דוגמת אליעזר עבד אביו שהיה דולה ומשקה מתורת רבו. הנמצאים במחיצתו היו אלה אשר נמנו על "הנפש אשר עשו בחרן", האנשים והנשים שגוירו בידי הוריו. כל שלש מאות ושמונה עשר האנשים שנלחמו שכם אחד עם אברהם אבינו בכדרלעמר וחבריו, נקראים בתורה "חניכיו", כי חונכו על ידו לאמונה במנהיג הבירה, כפי שחז"ל מספרים על דרך חייהם של אברהם ושרה בקירוב לבבות אל אדון העולם. באווירה זו שאפפה את יצחק מיום הולדתו, דרך חייו של עשו, כפי שהצליח בהעמדת פני צדיק, הייתה הרצויה והראויה לברכה. עשו נדמה כמי שמשלב תורה עם דרך ארץ. מצד אחד – איש יודע ציד איש שדה, ומאידך – מדקדק במצוות עד כדי עישור תבן ומלח. זו הדרך שראוי לילך בה, ולכן "ויאהב יצחק את עשו", והברכה ראויה לו.

רבקה אמנו באה מרקע שונה לגמרי והכירה את העולם כפי שיצחק לא הכירו, ולכן היתה מסקנתה בדבר גידול הילדים והעדפתם – שונה בתכלית. היא "שושנה בין החוחים" בהיותה בת בתואל ואחות לבן הארמי. בהכירה היטב את בני דורה, כאשר נשי עשו מקטירות לעבודה זרה והסביבה הקרובה והרחוקה מתנכרת לדרך חיים של תורה ומצוות, מגיעה רבקה למסקנה כי אין מפלט מאשר בתוך אהלי תורה, אין סיכוי להשתלבות כי התהום עמוקה מדי. חייבים לבנות מסך של ברזל בין הבית לבין ה"רחוב" של אותם ימים. ולכן "רבקה אוהבת את יעקב", את דרכו כשהיה באהלי תורה של שם ועבר. היא הכירה את המציאות, פעלה לפיה בהעדפת יעקב ודרכו, וחסכה מיצחק את עגמת הנפש בהסתירה מפניו את המציאות של "ויגדלו הנערים", כפי שאכן באה לביטוי מוחשי בעיניה. ושוב "אלו ואלו דברי אלקים חיים", יצחק לפי אמונתו ורבקה לפי השקפתה, פעלו בבחינת "מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי", כי "זימנין דשייך האי טעמא וזימנין דשייך האי טעמא".

ברכותי לידידי רבני מרכז ברקאי בראשות הרב דוד פיין שליט"א והרב שלמה סובול שליט"א הפועלים רבות להעמקת הקשר בין הרבנים לבני קהילותיהם, ללמד תורה עם דרך ארץ, ודרך ארץ קדמה לתורה, לחבר את בני הקהילה בעבותות של אהבה לתורה ולמסורה ולפעול ככוח מאחד בחברה הישראלית.

מן הבלוג של ברקאי

הרב אליעזר זאב הלפרין

בבלוג של ברקאי הרבנים כותבים על החוויות שלהם וגם מעלים שאלות שקשורות לתפקידם כגון האם להשתכר בפורים, האם לדבר על נושאים פוליטיים לפני הבחירות, על מה לדרוש ביום כיפור ועוד. אתם מוזמנים להיחשף גם לדברי תורה וגם להתמודדויות שלהם באתר שלנו www.israelrabbis.org

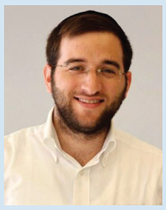

בימי קדם היה מושג שנקרא מרא דאתרא (=רב המקום), ובכל מקום נהגו לפי פסיקותיו של המרא דאתרא של אותו המקום. עיקר מעלתו של המרא דאתרא הייתה הכרתו את השואל ואת צרכיו, ומתוך כך הוא הבין את השאלה על כל מורכבותה. המרא דאתרא הבין מהי השאלה המדוייקת, מה מצבו הנפשי והכלכלי של השואל, ומתוך כך הוא החליט האם לפסוק כדין או לפנים משורת הדין.

בברקאי למדנו ש"'רב קהילה" הוא בעצם השם המודרני ל"מרא דאתרא". למדנו כיצד רב קהילה צריך לחדד את החושים שלו לפני שהוא פוסק, מסייע ומייעץ. זה נכון לא רק לבני קהילתו, אלא גם לשואלים לא מוכרים. הרב צריך לשאול, לברר, לגשש ולהריח, מיהו השואל ומהו הרקע. וכך הוא יוכל לזכות בסייעתא דשמיא ולהשיב תשובה נכונה ומתאימה. באחד משיעוריו של הרב יוסף איתן [מוותיקי רבני מכון פוע"ה] בברקאי הוא סיפר בשם חמיו הרב שלמה מן ההר זצ"ל, רבה של בית וגן, כי רב" טוב" הוא רב שעונה לשניים ששואלים אותו את אותה השאלה, תשובה שונה לכל אחד מהם...

(ההמשך באתר של ברקאי)

ברקאי
בית מדרש רבני קהילות ארץ ישראל
טל. 072 215 5077 | פקס. 072 215 5078 | office@israelrabbis.org | http://israelrabbis.org